

Magyar Nemzet - 2016. 01. 06. (8. oldal)

Túl a klímacsúcson

Az éghajlatváltozást érdemben nem befolyásolhatjuk, csak alkalmazkodni tudunk hozzá

JÁROSI MÁRTON–HÉJJAS ISTVÁN

Közel két hónapja jelent meg Schmuck Erzsébet Globális klímaválság, nemzeti klímavédelem című figyelemre méltó publicisztikája. A cikk csaknem minden állításával egyetértünk, kivéve annak kiinduló állítását.

Eszerint ugyanis „a klímaválság valódi oka az anyagi jólét mindenáron való növelése, amely együtt jár a fogyasztás állandó bővülésének igényével”. Mivel közben decemberben Párizsban lezajlott a klímacsúcs is, erre a kérdésre még inkább ráirányult a figyelem. Egyetértünk a cikk azon állításával, hogy előtérbe kell helyezni az ország jövőjét a rövid távú gazdasági és politikai érdekekkel szemben. Azzal is, hogy az anyagi jólét érdekében a termelés és a fogyasztás mindenáron való növelése a fő oka a kialakult globális válságnak – csak hogy ez nem „klímaválság”! A földi klíma ugyanis nincsen válságban, csak változik, azt érdemben nem tudjuk befolyásolni, viszont alkalmazkodni tudunk hozzá.

Ami az idézett cikk további megállapításait illeti, azokhoz legfeljebb néhány kiegészítést, megjegyzést fűzhetünk hozzá. Az egyik a természeti erőforrások kifosztásával kapcsolatos: ennek oka a folyamatos gazdasági fejlődés erőtetése, aminek érdekében tömegesen gyártanak olyan „tartós” fogyasztási cikkeket, amelyek hamar tönkremennek, és úgy vannak megkonstruálva, hogy megjavítani sem lehet őket. A sokat szidott szocializmus idején a mosógépeket, hűtőszekrényeket, porszívókat és egyéb háztartási eszközöket 25 év élettartamra tervezték, és úgy szerelték össze, hogy kézi szerszámokkal könnyen javíthatók legyenek. Manapság ha az öt év használatra tervezett hasonló eszközökben egy kis értékű alkatrész tönkremegy, az egészet el kell dobni, és újat kell helyette venni. A kicserélés során a veszélyes hulladékok ártalmatlanítása, újrahasznosítása ugyancsak hasznos gazdasági teljesítménynek számít, amelynek értékét hozzá lehet adni a közgazdászok szent tehenéhez, a GDP-hez.

Hasonló szerepet töltenek be az energiatakarékos eszközök, például a higanygőz töltésű kompakt lámpák és a rendkívül gazdaságtalanul működő „megújuló” energiák technikai eszközei, például a napelemek, amelyek gyártása – és, miután tönkrementek, a hátramaradó veszélyes hulladékok ártalmatlanítása – hatalmas környezetterheléssel jár. Ezeket a technológiákat azonban a gazdag országok kihelyezik az általuk „támogatott” ún. fejlődő országokba, miáltal a környezetterhelés globális csökkentése helyett a környezetterhelés exportja zajlik olyan helyekre, ahol olcsó a munkaerő, az emberi egészség, sőt még az emberi élet is.

Ami a biodiverzitást illeti, ennek vonatkozásában a legnagyobb problémát a modern mezőgazdaság jelenti, amelyben a termelés egyre nagyobb hányada néhány magas terméshozamú, speciálisan nemesített és szabadalmazott növényfajtára korlátozódik. Mindezt csak fokozza a biomasz- és bioüzemanyag-ültetvények növekvő területigénye.

Helyesen állapítja meg Schmuck Erzsébet, hogy a természeti erőforrások kimerülésével, a környezet szennyezésével, a biológiai sokféleség sérülésével kapcsolatos problémák fő oka a modern társadalom hibás szemlélete, amely az emberiség boldogulását kizárólag az anyagi gazdagodásban látja. Az általa felvetett problémák ugyanakkor elsősorban természettudományos jellegűek, amelyekkel kapcsolatban azonban a döntéseket főleg politikusok és gazdasági szakemberek hozzák, akiknek a természettudományos ismeretei aggasztóan hiányosak.

Ebből a szemszögből tekintve érdemes feltenni a kérdést: hozott-e előrelépést a párizsi klímakonferencia? Magát a konferenciát egyébként az Európai Unió is erősen szorgalmazta, egyebek

között az utódaink jövőjére való kétes hivatkozással, pedig ha így haladunk, akkor nem lesznek utódaink.

A résztvevők megerősítették azt a célkitűzést, hogy – az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésére tett önkéntes felajánlásokkal és a környezetkímélő technológiákra való átállással – a Föld légkörének felmelegedését a 195 ország 2 Celsius-fok alatt tartja (!), az iparosodás előtti mértékhez képest. A déli, fejlődő országok technológiai átállásának finanszírozására az északi fejlett országok 2020-ig évi 100 milliárd dolláros támogatást nyújtanak, az új, számszerűsített célt legkésőbb 2025-ig határozzák meg. A megállapodás általános és kötelező érvényű keretet teremt a következő húsz-harminc évre, és a 2020-ban lejáró kiotói egyezményt váltja fel.

Vagyis látványosan vajúdtak a küldöttségek, s hagyományosan főleg csak célkitűzéseket tartalmazó formális megállapodást szültek. A nagy kibocsátók (Kína és India) nyomására az északi országok kénytelenek voltak pénzügyi támogatást vállalni. Így lett meg a 195 aláíró, s jött létre a klímapolitika alapidokumentuma, melyre hosszú ideig hivatkozni fognak. Magyarország esetében a felerősödő szén-dioxid-pánik akár kedvező hatással is lehet a paksi bővítés szükségességének elismerését illetően, mivel az atomerőmű nem bocsát ki szén-dioxidot.

A párizsi klímacsúcson azért nem születhetett kézzelfogható, ellenőrizhető és szankciókkal garantált eredmény, mert nem az emberiség lényegbevágó kérdéseiről szólt a konferencia. Bár a politikusok azt a benyomást igyekeznek kelteni, hogy intézkedéseikkel sikerül megmenteni a Földet, a több milliárd év óta létező bolygó sorsáról nem ők döntenek. Abban kizárólag Isten illetékes, még akkor is, ha a politikusok gyakran istennek képzelik magukat. A világot nem önmagában a környezetszennyezés, vagy a szén-dioxid-kibocsátás, hanem a globalizáció, a tőke megzabolázhatatlannak tűnő mohósága teszi tönkre, s az ún. megújuló energiaforrások sem hozzák el a megoldást az emberiség valós problémáira.

A világméretű közbeszédben – s így a konferencia propagandájában is – a világot meghatározó gazdasági-politikai erők az éghajlatváltozást az emberi tevékenység következményének állították be. Az „emberi tevékenység” fogalmának bevezetésével sikerült szétteríteni, személytelenné, megfoghatatlanná tenni a tőke felelősségét az emberi társadalmat valóban fenyegető veszélyek kialakulásáért. Az emberi felelősségnek ez az értelmezése eltereli a figyelmet a valódi okokról.

Az emberi tevékenységek közül kiemelt jelentőséget tulajdonítanak a fosszilis energiahordozók révén történő energiatermelésnek, az ennek során keletkező szén-dioxidnak. A nyugati civilizáció hajtóanyaga, a fosszilis energia így válik egyetemes bűnbakká, miközben a pazarló energiafelhasználás kiváltó okairól, az emberiséget sújtó kiáltó egyenlőtlenségekről szemérmesen nem esik szó – az tovább növekszik. A propaganda szerint meg kellene fékezni az „éghajlatváltozást okozó környezetszennyezést”, és itt elsősorban kifejezetten a szén-dioxid-kibocsátásról van szó. A szén-dioxid azonban nem környezetszennyező anyag, hanem a földi élet alapvető feltétele. A növények a napsugárzás energiájával oxigén felszabadulása mellett termelik a leveleikben szén-dioxidból és vízből a szénhidrátokat. Ez a Földön a legfontosabb és legjelentősebb élelmiszer-termelő folyamat. Ha sikerülne kiküszöbölni a levegőből a szén-dioxidot, minden élet elpusztulna a Földön. Ha pedig sikerülne a jelenlegi szén-dioxid-szintet a felére csökkenteni, katasztrofális mértékben csökkennének a mezőgazdasági terméshozamok, és világméretű éhínség alakulhatna ki.

Ugyancsak a tények meghamisítása, hogy a szmog azonos lenne a szén-dioxiddal, hiszen a kettőnek semmi köze egymáshoz. Kétségtelen, hogy szmog főleg a szén szakszerűtlen elégetéséből eredő szennyező anyagokból és ködből, illetve ezek kölcsönhatásából alakul ki, és tartalmaz port, kormot, valamint kén-dioxidot – amely utóbbiból köd jelenlétében kén savcseppek is kialakulhatnak –, azonban a szmogban a szén-dioxidnak nincs semmiféle szerepe.

Hivatalos felfogás szerint a szén-dioxid hatásmechanizmusa abban áll, hogy növeli az üvegházhatást, és emiatt melegszik a bolygó. A definíció szerint az üvegházhatás mértéke két hőmérséklet különbsége. Az egyik az átlagos felszíni hőmérséklet, a másik pedig a bolygó ún. emissziós hőmérséklete, amely akkor alakulna ki a felszínén, ha nem lenne atmoszférája, miközben a bolygó

a napsugárzásból továbbra is ugyanannyi energiát nyelne el, mint most. A Mars légkörében mintegy harmincszor több szén-dioxid van, ennek ellenére a Marson az üvegházhatás alig tizedrésze a földinek.

Ez azt jelenti, hogy a földi légkör jelentéktelenül kicsi szén-dioxid-tartalma nem befolyásolhatja lényegesen az éghajlatot, akkor sem, ha koncentrációja jelentősen fokozódik.

Az emisszió csökkentése érdekében hozott intézkedések hatástalanok az éghajlatra, ráadásul együtt járnak a természeti erőforrások pazarlásával és a környezet szennyezésével. Ennek ellenére az éghajlat valóban változik, nemcsak most, hanem már több milliárd év óta. Vagyis a szén-dioxid elleni értelmetlen szélmalomharc helyett ésszerűbb lenne az erőforrásokat inkább az alkalmazkodásra felhasználni.

Szerzők: az Energiapolitika 2000 Társulat elnöke és szakértője

Túl a klímacsúcson

Az éghajlatváltozást érdemben nem befolyásolhatjuk, csak alkalmazkodni tudunk hozzá

■ János Márton, Hírszerző

Készen állunk arra, hogy jelentősen csökkentjük a szén-dioxid-tartalmú levegő mennyiségét a légkörben? A cikk első felelemondóan állásfoglalást tesz: nem, hiszen az emberiség nem képes a szén-dioxid-tartalmú levegő mennyiségét jelentősen csökkenteni. Ez azt jelenti, hogy a klímacsúcsot már túlhaladtuk, és a klímaváltozás elkerülhetetlen. Azonban a klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent.

Az emberiség a klímaváltozást már túlhaladtuk, és a klímaváltozás elkerülhetetlen. Azonban a klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent.

Az emberiség a klímaváltozást már túlhaladtuk, és a klímaváltozás elkerülhetetlen. Azonban a klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent.

Az emberiség a klímaváltozást már túlhaladtuk, és a klímaváltozás elkerülhetetlen. Azonban a klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent.

gondolunk rá. Az általa felvetett problémák megoldásának érdekében természetesen szükséges a klímaváltozást befolyásolni, de ez nem a megoldás. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent.

A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent.

A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent.

A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent.

A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent.

A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent.

A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent.

Az emberiség a klímaváltozást már túlhaladtuk, és a klímaváltozás elkerülhetetlen. Azonban a klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent.

A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent.

A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent.

A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent.

A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent. A klímaváltozás nem jelent veszélyt az emberiség számára, hanem csak egy új kihívást jelent.